

22de Møde.

Torsdagen den 30te November.

Forhandlingsprotocollen for forrige Møde blev oplæst og vedtagen.

Formanden: Forinden jeg gaaer over til Dagsordenen, skal jeg anmelden, at der fra Indenrigsministeriet er tilstillet mig en Skrivelse med et Andragende fra forskellige Borgere i Helsingør, stilet til Kongen og Rigsdagen, om at træffe Foranstaltninger, sigtende til Forebyggelsen af den Dyrtd, hvormed Landet nu trues. Dette Andragende vil blive overgivet til det Udvalg, som er nedsat i Anledning af Lovforslaget om Ophævelse af Indførselstolden paa forskellige Artikler.

Fra Afdelingerne har jeg modtaget Underretning om, at de have konstitueret sig og valgt: 1ste Afdeling til Formand Raben og til Secretair Junger sen, 2den Afdeling til Formand Lindberg og til Secretair Tronier, 3die Afdeling til Formand Tscherning og til Secretair Drsløff og 4de Afdeling til Formand Brøckdorff og til Secretair Thejll.

Rigsdagsmanden for Svendborg Amts 6te Valgkreds (J. A. Hansen) har anmeldt for mig, at han med Thingets Samtykke ønsker at rette følgende Forespørgsel til Indenrigsministeren: „Vil Indenrigsministeren meddele Thinget en Fortegnelse over hvilke Steder paa Fæstegøpserne det er ved Bevilling tilladt Godsejernes Giere, Besiddere eller Bestyrere at indlægge under Hovedgaarden eller sammenlægge til større Gaarde, samt over de Fæstegaarde, det er overladt Eierne midlertidigt at bruge eller lade bruge paa anden Maade end ved Bortfæstning paa Livstid?“ Afgjørelsen af, om Thinget giver sit Samtykke til, at denne Forespørgsel stilles, vil blive sat paa Dagsordenen for et følgende Møde.

Man gif derpaa over til det første Nummer paa Dagsordenen, Indbringelse ved Rigsdagsmændene for Holbek Amts 2den Valgkreds (Tscherning) og Randers Amts 1ste Valgkreds (Rugaard) af „Forslag til Lov om nogle forandrede Bestemmelser i Henseende til Skole-

lærnehjælpekassernes Indtægter, Udgifter og Bestyrelse.“

Tscherning: Det har allerede længe været Gjenstand saavel for Regjeringens Overveielse som for Thingets Bestræbelse at gjøre Noget for Skolevæsenet, og navnlig tør jeg sige for de nuværende Skolelærere, idet man i Almindelighed har erkjendt, at disses Stilling ikke svarede til de Forventninger, hvormed de ere gaaede ind i de Forhold, hvori de nu ere. Disse Forventninger ere tildeels udgaaede fra Lovgivningen; var det kun Forventninger, som de selv havde opstillet sig, som deres egen Indbildningskraft havde foregjøglet dem, saa skyldtes der intet Hensyn dertil; men man kan ikke negte, at Lovgivningens Udtryk i mange Henseender have givet Anledning til at nære Forhaabninger, som ikke ere blevne fyldestgjorte, og dette føles saa meget mere, som Skolelærernes hele Stilling ikke er bleven udviklet i Forhold til den Udvikling, der i mange andre fideordnede Stillinger har fundet Sted. Man er imidlertid fra mange Sider for længe siden kommen til Enighed om, og jeg har ogsaa personlig i meget lang Tid næret den Overbeviisning, at dette Forhold ikke kan rettes paa den Maade, hvorpaa man hidtil har syntes at ville forsøge det rettet, nemlig ved at gjøre Noget for Noget, som man kalder en Skollærerstand, og ved at Staten skulde gjøre dette Noget. Det er min fulde Overbeviisning, at der ikke er nogen Almueskolestand, men at der er Almueskolelærere, fordeelte i de forskellige Communer, og det er min fuldeste Overbeviisning, at først naar man bringer Almueskolevæsenet til at udvikle sig saaledes, at Almueskolelærerne blive virkelige Communeslærere for Almuen i Communerne, kommer Sagen til at staae paa sit rette Standpunkt. Men ved at betragte denne Vej, ved at søge at ordne Forholdet paa denne Maade, kommer man ikke i nogen Henseende til at afhjælpe det Tryk, som hviler paa de nuværende Skolelærere, hvis hele Ansættelse beroer paa en ganske anden Opfattelse af Forholdet. Vel betales de af Communerne; men de ere ikke ansatte af Communerne, de staae i et meget indirecte Forhold til Communerne, og de kunne i en vis Henseende, og det med Rette, ansee sig som mere